

Na počátku

Byla dcerou hajného, který sloužil v revíru na česko-rakouském pomezí a převáděl za hranice pronásledované osoby.

Díky otcově službě u hraběte Trauttmansdorffa dostávala rodina z rybníků na panství každý rok na Vánoce kapra a celkově si nežíla špatně.

Bydleli v hájovně na samotě, asi půl hodinu cesty od vesnice – Julie díky otcově profesi znala výborně okolí.

Když v mládí musela společně s bratrem hlídat krávy, často mu dovolila, aby šel za kamarády, když jí za to přinese nějakou knihu – byla nadšená čtenářka.

Toužila studovat malířství, ale nakonec vychodila rodinnou školu ve Znojmě, tzv. „knedlíkárnou“.

Společně se sestrou pak pracovaly ve výrobě dámského prádla v Aši, po válce posluhovala u jednoho advokáta v Brně.

Později, když bylo posluhování zakázáno, si našla místo jako dělnice v gumárenské fabrice Matador.

V Československu byla zatčena jako špionka a brutálními metodami vyšetřována.

Byla dotazována na spolupráci s americkou službou CIC i na svůj milostný vztah s americkým vojákem Frankem Fernettim, s nímž v té době čekala dítě.

Během vyslýchání kvůli brutálnímu bití potratila a navíc již nikdy nemohla mít děti.

Bachaři ji vzali ve velmi vážném stavu do nemocnice až poté, když se kvůli ní vzbouřily ostatní vězenkyně na patře.

Frank Ferneti byl nakonec z Rakouska odvezen zpět do USA, už se nikdy neviděli a Julie už se nikdy nevdala.

Byla propuštěna až na amnestii v roce 1960, poté, co si odpykala 11 z 15 let trestu.

Roku 2010 jí byl prezidentem republiky propůjčen Řád Tomáše Garrigua Masaryka II. třídy.

Následky

Následky

Julie Hrušková
(* 18. 5. 1928, Boskovštejn u Znojma)

Na jaře 1949 vyhověla prosbě svého kolegy, kterému hrozilo zatčení, a převedla ho i se dvěma kamarády přes hranice do Rakouska. Tady se zamilovala do amerického vojáka, s nímž přišla do jiného stavu. Navzdory svému těhotenství se vydala zpět do Československa, kam byla vyslána po stopě nezvěstného kurýra. Když se v květnu 1949 vracela zpět, byla v sovětské okupační zóně Rakouska zadržena a deportována do Československa.

Vzdor

1

Na počátku

Na počátku

Její předkové se v 19. století nastěhovali do pohraničí, ona sama pocházela z živnostenské rodiny, otec měl truhlárnu.

Absolvovala obchodní akademii, po válce pomáhala otci s administrativou jeho živnosti, zároveň byla napůl zaměstnána u stavitelské firmy.

Za války poslouchala s otcem na krátkých vlnách zakázané vysílání z Londýna, vždy v deset hodin večer.

Mezi jejími přáteli z dětství bylo mnoho Čechů, ale i Židů a Němců.

Kvůli odsunu Němců po druhé světové válce přišla o mnoho kamarádek z pohraničí a byla svědkem prudkého vyhánění Němců, kteří často opouštěli domovy jen s tím, co měli na sobě.

Její vlastní sestra emigrovala po roce 1948 do západního Německa, když byla předtím na hodinu vyhozena z práce.

Za protikomunistickou činnost byl zatčen její otec i její snoubenec.

V listopadu 1951 byla odsouzena spolu s dalšími spolupracovníky na 13 let vězení za velezradu a špionáž. Po zatčení ji náhodou prohlížela bývalá kolegyně, která jí ze známosti ponechala zlatý řetízek a zlatý křížek, o které nicméně později stejně přišla.

Prošla několika věznicemi, byla bita a tvrdě vyslýchána, často přitom uvažovala, že vyskočí z okna a spáchá sebevraždu – pud sebezáchovy jí to však nedovolil.

Začátek trestu nastoupila v korekci pankrácké věznice, protože bez dovolení pozdravila svého otce.

Ve všech věznicích panovaly otřesné hygienické podmínky, např. v Ústí nad Labem se nevětralo, v cele byly štěnice a k ranní hygieně sloužilo všem jen jediné umyvadlo se studenou vodou a ručníkem, který by celý od krve spoluvězňů.

Nakonec byla v roce 1960 propuštěna na amnestii stejně jako její snoubenec, její otec byl propuštěn již o pět let dříve. Návrat do společnosti byl pro ni velice těžký, nevěděla, o čem si s ostatními lidmi povídat, často toužila po společnosti svých bývalých spoluvězenkyň.

Následky

Následky

Hana Truncová (rozená Johnová)
(* 23. 8. 1924, Teplice)

Po únoru 1948 pomáhala převádět lidi přes hranice, organizovat přechody a také sama vytipovávala osoby, které o odchod za hranice měly zájem. Podílela se na tištění a distribuci protikomunistických letáků, často je sama roznášela při pracovních cestách nebo je večer po práci dávala lidem přímo do schránek.

Vzdor

1

Na počátku

Na počátku

Jeho rodina vlastnila menší hospodářství, které bylo později zabaveno komunisty.

Pro svůj odpor k němčině nebyl za 2. světové války přijat na měšťanskou školu.

Po válce pracoval jako dělník v textilních továrnách.

Protože protestoval proti neproplacení přesčasů, byl propuštěn a půl roku pracoval v lomu v Semilech.

Další místo našel v továrně na součástky k nákladním autům.

Jeho rodiče byli označeni za kulaky a jejich pole zabavilo JZD - náhradou dostali jiné, ale jen těžko dostupné.

Roku 1952 nastoupil Ladislav na vojnu.

V říjnu 1952 byl během vojenské služby zatčen a převezen na výslechy do Liberce.

Dalšího půl roku byl vyšetřován, i za použití brutálního násilí.

V roce 1953 byl i s ostatními členy skupiny postaven před soud.

Za velezradu a sabotáž mu byl vyměřen trest 14 let vězení, který si odpykával v jáchymovských uranových dolech.

Po sedmi letech byl propuštěn na amnestii, nadále však byl pod dohledem Státní bezpečnosti.

Po půl roce byl znovu vyslýchán a obviněn, že plánuje založit novou ilegální skupinu, pro nedostatek důkazů však vše utichlo.

Dnes žije v Železném Brodě, svůj příběh vypráví studentům na školách.

Následky

Následky

Ladislav Trejbal
(* 1. 2. 1931, Bořkov)

V roce 1951 se v Semilech připojil k odbojové skupině ILPKORG 1 (Illegální protikomunistická organizace). Skupina měla dalších 27 členů, kteří se většinou - z konspirativních důvodů - ani všichni neznali. Ve večerních hodinách roznášeli po okolních vesnicích protikomunistické letáky, které obsahovaly i jména udavačů.

Vzdor

1

Na počátku

Na počátku

Chodila do Sokola od sedmi let až do doby, kdy byl za druhé světové války zakázán.

V Semilech navštěvovala taneční školu a tanec chtěla také studovat.

Do pražské taneční školy ale nebyla přijata, protože nebyla členkou Svazu české mládeže (SČM).

Nakonec tedy absolvovala fotografickou školu v Hradci Králové.

Po skončení studií se stala fotografkou u firmy Jiří Hilger v Železném Brodě.

Později se stala vedoucí pobočky Hilgerova fotoateliéru v Semilech.

Zde začátkem padesátých let fotila kněze, kteří „záhadně“ umírali v semilské nemocnici.

Byla zatčena červenci 1952 v ještě mokrých plavkách, po návratu z pauzy, během které chodívala plavat.

Strávila 9 měsíců v liberecké vyšetřovací vazbě, z toho 4 měsíce na samotce.

Roku 1953 byla odsouzena na 12 let vězení za velezradu, po odvolání prokurátora jí byl trest zvýšen na 15 let.

Prošla mnoha věznicemi, trest si odpykávala na Pankráci, v Pardubicích či v Minkovicích.

V minkovické věznici brousila polodrahokamy – české granáty.

Její otec, když slyšel, že jeho dcera „pracuje na granátech“, spáchal sebevraždu.

Hana byla propuštěna na amnestii roku 1960, v roce 1991 se dočkala plné rehabilitace.

Následky

Následky

Hana Dvořáková (rozená Krsková)
(* 26. 11. 1930, Praha)

Stala se členkou ilegální protikomunistické organizace (ILKPORG₁), v jejím rámci šířila protirežimní letáky s citáty Masaryka a Beneše a zprávami ze zahraničí. Podílela se na pokusu o atentát na zdravotního radu Aloise Pluhaře, jenž prováděl pokusy na duchovních, kteří následně umírali v semilské nemocnici. Bomba na jeho autě však nevybuchla.

Vzdor

1

Na počátku

Na počátku

Roku 1941 odmaturoval na Státním reálném gymnáziu v Brně, poté krátce studoval na střední průmyslové škole chemické.

V listopadu 1942 byl nedobrovolně převezen do Třetí říše a totálně nasazen v chemické továrně u Schweinitzu, kde vykonával otrockou práci za nelidských podmínek.

Přesvědčen o neoprávněnosti svého totálního nasazení ovšem na Vánoce 1942 utekl.

Doma byl zadržen a znovu poslán na nucené práce, kde byl až do dubna roku 1943.

Po propuštění se živil jako laborant, po skončení války vystudoval Přírodovědeckou fakultu Masarykovy univerzity.

V roce 1947 se oženil a s manželkou adoptovali dceru Věrku.

Počátkem roku 1948 nastoupil jako asistent na Lékařskou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci.

Po zatčení jednoho z kurýrů byla skupina odhalena a její členové postupně zatčeni. Sám Oldřich byl zatčen v březnu 1951.

O necelý rok později byl odsouzen k jedenácti letům těžkého žaláře.

Prošel řadou věznic a pracovních táborů, část trestu si odpracoval v dolech na Jáchymovsku.

Propuštěn byl na velkou amnestii prezidenta republiky v květnu 1960.

Od roku 1990 je aktivním členem Konfederace politických vězňů ČR (KPV).

Pravidelně jezdí besedovat se studenty.

Následky

Následky

Oldřich Čapka
(* 12. 5. 1922, Brno)

Díky svému setkání s bývalým spolužákem, husitským farářem Oldřichem Bukalem, se na Olomoucku zapojil do protikomunistické odbojové skupiny. Její členové pomocí kurýrů a tajné schránky ve vlaku na trase Praha-Paříž dodávali do zahraničí politické, hospodářské, církevní a vojenské zprávy. Mimo jiné také pomohli manželce významného předúnorového funkcionáře národně socialistické strany A. Jünglinga přejít i se dvěma dětmi přes hranice.

Vzdor

1

Na počátku

Na počátku

Byl druhorozeným synem významného litomyšlského hudebníka a faráře Církve československé Jaromíra Metyše.

V Litomyšli navštěvoval obecnou i měšťanskou školu.

V roce 1943 ale z měšťanky přestoupil na zdejší reálné gymnázium.

Po skončení války nastoupil ve třinácti letech do obnoveného Junáka a byl jeho zapáleným členem.

Skautský slib složil na prvním táboře v roce 1946 v Chudobíně, který dnes leží na dně vírské přehrady.

Mezi skauty dostal přezdívku Udejs.

Na podzim 1948 se v Praze zúčastnil pohřbu Edvarda Beneše.

Dne 4. srpna 1949 byl zatčen, ve vazbě v Brně byl vyšetřován až do března 1950.

Soud s jejich skupinou „ATA“ proběhl v říjnu 1950 v Litomyšli – prokurátor navrhoval čtyři tresty smrti, nakonec však nebyly vyneseny.

Výše trestu pro 24 obviněných činila celkových 220 let odnětí svobody, Karel Metyš byl za velezradu odsouzen ke třem letům.

Trest si odpykával v Ústavu pro mladistvé v Zámrsku u Chocně, zde se stal členem místní vězeňské kapely, propuštěn byl podmíněčně v roce 1952.

V dalších letech pracoval jako elektrikář, pravidelně byl vyslýchán StB kvůli informacím o činnosti skautů, nic ale nevyzradil.

Během pražského jara se znovu zapojil do skautského hnutí, díky uvolnění poměrů také v roce 1974 absolvoval elektrotechnickou fakultu v Brně.

Během revoluce v roce 1989 byl aktivním členem Občanského fóra a o rok později se stal starostou Moravské Třebové.

Následky

Následky

Karel Metyš

(* 4. 11. 1932, Litomyšl)

Po únoru 1948 sestavoval společně se studentskou skupinou, složenou převážně ze skautů, protikomunistická prohlášení. Vylepovali také po Litomyšli ilegální letáky, obsahující dříve nezveřejněný projev Edvarda Beneše - mimo jiné v něm upřednostňoval evoluční cestu před revoluční.

Vzdor

1

Na počátku

Na počátku

Byl nejstarším ze čtyř sourozenců.

Jeho otec se živil jako dělník, za války byl aktivní v protinacistickém odboji.

Zdeněk byl již před válkou nadšeným skautem a po obnově Junáka v roce 1945 se stal skauting hlavní náplní jeho volného času.

Členové oddílu, ve kterém působil, se za války účastnili odboje, jeden z nich byl dokonce zastřelen.

Zdeněk po válce nastoupil do učení a vyučil se telefonním mechanikem.

Ve studiích pak pokračoval na průmyslové škole v Pardubicích.

Již jako mladý politicky inklinoval k národním socialistům.

V září 1950 byl zatčen ve věku pouhých osmnácti let.

Celou skautskou skupinu prozradil jeden z jejích členů, její členové tak byli sledováni již před zatčením.

Zdeněk byl ve veřejném procesu odsouzen na 11 let za velezradu a špionáž, k trestu mu připočetli rovněž činnost v zakázané skautské organizaci.

Většinu trestu si odpykal v uranových dolech na Jáchymovsku, kde mimo jiné pomáhal spoluvězňům, kteří se rozhodli pro útěk.

Kvůli jeho věznění přišla matka o práci a jeho sourozenci měli velké problémy se studiem.

Propuštěn nakonec již po pěti letech. Za celou dobu svého věznění mu povolili jen tři návštěvy.

I po propuštění byl stále pod kontrolou StB a pravidelně volán k výslechům.

Následky

Následky

Zdeněk Kovařík

(* 24. 2. 1931, Hradec Králové)

Společně se skautskou skupinou Racků tiskl a roznášel protikomunistické letáky a snažil se navázat kontakt se skauty z Jižních Čech, kde byla možnost převádět lidi přes hranice. V předvečer prvního máje odpálili nálož na výkladu krajské propagační prodejny KSČ, čímž došlo k jeho demolicí.

Vzdor

2

Na počátku

Na počátku

Jeho rodiče měli menší hospodářství, na kterém Josef musel odmala pracovat.

Vychodil měšťanskou školu ve Zlíně.

V poválečných letech se vyučil obchodním příručím.

Následně našel zaměstnání v soukromém obchodu pana Březiny.

Po roce 1948 byl obchod znárodněn a přešel pod národní podnik Pramen.

Josef Čech se stal roku 1949 vedoucím obchodu poté, co byl pan Březina zatčen za pobuřování.

Obchod se po roce ocitl v dlužích, což se Josef snažil řešit tím, že sháněl privýdělek.

Pouhý týden po útěku vězně, kterému pomáhal, byl zatčen sám Josef.

Byl podroben tvrdému výslechu ve vyšetřovně StB v prostorách bývalého kláštera Mariánská.

Soud mu vyměřil trest 15 let vězení - nastoupil jej v dole Rovnost na Jáchymovsku, který patřil k nejnebezpečnějším pracovním táborem vůbec.

Roku 1955 byl obviněn z organizování stávků na Rovnosti a byl přemístěn do tábora Vojna u Příbrami.

Když byl v květnu 1960 propuštěn na amnestii, těžko sháněl práci a nakonec šel opět fátat do uranových dolů v Dolní Rožínce.

Roku 1962 byl znovu zatčen a odsouzen na dva roky za kritiku režimu a poslech rádia Svobodná Evropa, nicméně v květnu téhož roku byl propuštěn na amnestii.

Po roce 1989 se stal členem Konfederace politických vězňů České republiky, obdržel také osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunistickému režimu.

Následky

Následky

Josef Čech

(* 20. 4. 1930, Kudlov u Zlína)

Během doby, kdy si snažil přivydělat na vzniklé manko tvrdou prací v jáchymovských uranových dolech, se seznámil s tamními těžce pracujícími vězni. Začal jim pomáhat, nosil jim jídlo, dopisy i cigarety. Jednomu z vězňů, který byl odsouzen za spolupráci s americkou zpravodajskou službou CIC, dokonce pomohl k útěku.

Vzdor

2

Na počátku

Na počátku

Její otec vlastnil prosperující obchod s texti-
lem a výrobou prádla.

V době Protektorátu byla svědkem pronásle-
dování židovského obyvatelstva.

Za války byla nuceně nasazena v Jaroměři.

Po válce začala studovat práva na znovuote-
vřené Univerzitě Karlově v Praze.

Její snem bylo stát se po skončení studií
advokátkou.

Těsně před promocí však byla zatčena a ze
studií vyloučena.

Část rodinného majetku byla komunistickým
režimem zabavena.

V listopadu 1948 byla zatčena, nejdříve byla
vyslýchána v Praze, později převezena do
Plzně.

Přibližně po týdnů ji zde znásilnil ozbrojený
bachař, který jí hrozil, že pokud se jen hne,
zastřelí ji.

Jelikož bylo vězení přeplněné, neměla ani
místo na slavníku, takže musela spát na
zemi v budově, kde během zimy zamrzala
voda.

Když se jí po nějaké době udělalo nevolno
a byla převezena do nemocnice, zjistila, že
v důsledku znásilnění otěhotněla.

Ze strachu, aby její matka nedostala infarkt,
o tom řekla jen otcí; uvažovala také o potratu.

Nakonec byla u soudu v sedmém měsíci
zproštěna obvinění, dotyčný bachař nicméně
vyvázl jen s několikaměsíčním podmíněným
trestem.

Své dítě dala k adopci bezdětnému židovské-
mu páru, sama se s dcerou poprvé oficiálně
setkala až roku 2000.

Následky

Následky

Karla Charvátová
(rozená Grollová)
(* 26. 3. 1925, Josefov)

Pomáhala převádět lidi přes hranice, prostřednictvím svého známého v Rozvadově mapovala trasy možných přechodů. V rámci odbojové skupiny, do které se zapojila, se podílela na tištění protistátních letáků i protikomunistického časopisu, občas u sebe také nechávala nocovat pronásledované osoby. Z celé skupiny, čítající asi padesát členů, znala pouhé tři lidi.

Vzdor

2

Na počátku

Na počátku

Narodila se do rolnické rodiny Dibelků jako čtvrtá ze šesti dětí – měla dvě sestry a tři bratry.

Po škole pro hospodyně pokračovala ve studiu na škole sociálně-zdravotní.

Společně se svou rodinou pomáhala za války partyzánům, sama jim nosila nové zprávy a jídlo.

Po komunistickém převratu v roce 1948 byla její rodina donucena vstoupit do JZD.

Tím bylo rodinné hospodářství spolu s veškerým majetkem v rámci hromadné kolektivizace zabaveno.

Marie po škole pracovala jako učitelka v mateřské školce a jako kuchařka.

Byla zasnoubena s Josefem Chalupou, který spolupracoval se zpravodajskou službou USA.

V roce 1949 byla i se svým snoubencem zatčena StB a obviněna z velezrady a vyzvědačství.

Téměř půl roku strávila ve vazbě v Bartolomějské, kde byla u výslechů brutálně mučena a bita, až měla strach, že to nevydrží. Byla souzena v sedmnáctičlenné skupině, přestože jí hrozil trest smrti, nakonec dostala ze všech nejnižší sazbu – odnětí svobody na 15 let. Jedenáct z obžalovaných dostalo návrh na trest smrti, který byl později změněn na doživotí.

Vystřídala několik věznic, kde spolu s ostatními vězeňkyněmi spravovala vězeňské šaty či dřela na tabákových polích a vinicích.

Její snoubenec Josef Chalupa byl odsouzen na doživotí, v roce 1952 se mu ale podařilo společně s dalšími šesti vězni utéct z Leopoldova a emigrovat do USA.

V roce 1957 byla Marie z vězení podmínečně propuštěna.

Marii si po propuštění vzal bratr jejího snoubence František, aby unikla podezření, že chtěla také emigrovat – nakonec spolu zůstali a založili rodinu.

Následky

Následky

Marie Chalupová
(rozená Dibelková)
(* 13. 6. 1925, Licibořice,
okr. Chrudim)

Po hromadné kolektivizaci a zaba-
vení veškerého rodinného majetku
se Marie přidala k protikomunisti-
cké skupině vedené Štěpánem
Gavendou a Milošem Zemánkem.
Jednalo se o zpravodajskou skupi-
nu, která měla spojení se Západem
a převáděla přes hranice do zá-
padního Německa. Celkem se jim
podařilo převést na 60 lidí. Marie
zde sloužila jako spojka mezi převa-
děči a přes své známé obstarávala
razítka do falešných dokladů.

Vzdor

2

Na počátku

Na počátku

Již odmala se zajímal o hospodářství, absolvoval zimní zemědělskou školu.

Později pracoval v továrně na výrobu ortopedických protéz poblíž Brna.

V roce 1921 se oženil a s manželkou Brigitou měli tři dcery - Miroslavu, Jiřinu a Ludmilu. Snil o vlastním hospodářství, a tak roku 1928 prodal dům v Žatčanech a koupil 60 ha půdy zpustlého hospodářství u Nezdenic, což rodinu silně zadlužilo.

Díky své pracovitosti ale dluhy brzy splatil, dokonce na statku zaměstnával najaté pomocníky.

Za války se na jejich pozemcích usadili němečtí vojáci, kteří se k nim naštěstí chovali slušně.

Na konci války se celá rodina ukryla před sovětskou armádou - po návratu na statek našli své hospodářství zpustošené, zvířata pozabíjená a majetek rozkradený či naházený do studny.

Za tento pouhý pokus o pomoc knězi na útěku byl František v červenci 1951 zatčen.

Celých 14 měsíců byl vyslýchán a vyšetřován ve vazební věznici v Uherském Hradišti.

Poté byl odsouzen na 10 let těžkého žaláře za údajnou velezradu.

Většinu trestu strávil ve Valdicích v těžkých podmínkách - nejdříve pracoval jako topič, poté dral peří.

V listopadu 1959 ve svých 64 letech ve valdické věznici zemřel na infarkt.

Během jeho věznění mu byl zestátněn domek i pozemky - pole připadla družstvu, dům byl prodán a manželka s nejmladší dcerou, které tam ještě žily, byly vystěhovány.

Když jeho potomci žádali v roce 1993 o navrácení majetku, dostali nazpět pouze pozemky, dům byl ponechán novým majitelům.

Následky

Následky

František Cecha

(* 28. 3. 1895, Žatčany u Brna)

František se snažil pomoci mladému knězi Rudolfu Remigiovi Jančovi, který byl pronásledován komunistickým režimem. Měl ho odvézt ho pryč z Bánova, vesnice nedaleko Nezdenic, kde žil, a následně ho ukrýt. Na smluveném místě se však s Jančou nesešel.

Vzdor

2

Na počátku

Na počátku

Narodil se do katolické rodiny jako třetí ze čtyř synů.

Rodinu živilo menší hospodářství – obdělávali půdu a pečovali o dobytek.

Jeho otec a dva starší bratři pomáhali na konci 2. světové války partyzánům.

Kromě učitelství pro základní školy studoval také angličtinu a uvažoval o vyučování češtiny v USA.

Po únoru 1948 ale možnost odjet do USA padla, namísto toho odjel jako učitel a ředitel v jedné osobě do jednotřídky na Frýdlantsko. Přes nátlak, aby vystoupil z katolické církve, tak nikdy neučinil.

Na počátku 50. let absolvoval vojnu, během níž budoval skladiště dělostřeleckých granátů v křivoklátských lesích.

Dříve než se ilegální buňka dostala ke konkrétním činům, byl na jaře roku 1954 Václav Čermák zatčen a na základě jeho výslechů bylo zadrženo na 50 dalších lidí, mezi nimi i František Teplý.

Byl převezen do Liberce, kde byl následně příslušníky StB tvrdě vyslýchán.

Společně s dalšími deseti členy své rodiny byl obviněn z činnosti v ilegální buňce a odsouzen ke 14 letům vězení v době, kdy mu bylo pouhých 25 let.

Kromě vězení na Pankráci prošel uranovými doly na Jáchymovsku a ve Vojně u Příbrami.

Roku 1960 byl propuštěn na amnestii.

Už nikdy nemohl učit, živil se manuálně v továrně Tesla, později jako dělník v podniku Koramo.

V šedesátých letech mu byla příslušníky StB nabídnuta spolupráce, kterou odmítl.

Následky

Následky

František Teplý

(* 28. 4. 1930, Horní Roveň
na Pardubicku)

Jelikož Československá strana lidová byla pod kontrolou KSČ, rozhodl se zapojit roku 1948 do organizace ilegální buňky křesťansko-demokratické strany. S tímto nápadem přišel jeho strýc, Václav Čermák. Cílem buňky bylo sjednotit občany nespokojené s režimem a dosáhnout svobodných voleb. František Teplý oslovoval lidi a hledal sympatizanty pro křesťanskou demokracii.

Vzdor

2

Na počátku

Na počátku

Jeho otec byl živnostník a vlastnil kadeřnictví v Hradci Králové.

Za druhé světové války musel během totálního nasazení nastoupit v devatenácti letech do ostravských dolů – po týdnu utekl, ale byl eskortován zpět do Ostravy.

Utekl však znovu a našel si ilegálně zaměstnání u stavební firmy v Bukovanech.

Po čase byl zatčen a odvezen do zvláštního výchovného tábora pro ty, kteří se vyhýbali práci nebo ji jiným způsobem sabotovali.

V táboře si odpykal šestitýdenní trest a poté místo návratu do dolů zamířil ke svým tetám do Hradce Králové, kde se skrýval pod falešnou identitou až do konce války.

Skrze tety se dostal ke sboru Církve bratrské a po čase přijal víru jako smysl svého života.

Ve sboru se seznámil se svou budoucí manželkou Věrou Chládkovou, se kterou se po svatbě usadili v Pardubicích.

Pěvecký kroužek byl režimem vnímán negativně – kromě šíření náboženství se jeho členové údajně účastnili protikomunistických diskusí.

V dubnu 1962 byl Karel Kalvach společně s dalšími třemi laickými kazateli zatčen.

Následovalo několik domovních prohlídek, a to i v nepřítomnosti paní Kalvachové.

Karel byl odsouzen před neverejným soudem za podvracení republiky ke dvěma letům vězení a propadnutí majetku.

Paní Kalvachová tak zůstala sama se třemi syny ve věku 5–10 let s minimálními prostředky.

Karel po propuštění pracoval v chemičce jako technolog a byl dokonce zvolen úsekovým důvěrníkem Revolučního odborového hnutí (ROH).

Členů Církve bratrské v Pardubicích i přes příkoří komunistického režimu nadále přibývalo a v roce 1989 povýšili na samostatný církevní sbor.

Následky

Následky

Karel Kalvach

(* 26. 11. 1924, Hradec Králové)

Se svolením církevního tajemníka vznikla v suterénu domu Kalvachových stanice Církve bratrské, která byla odnoží sboru této církve v Litomyšli. Karel se stal laickým kazatelem a společně s dalšími členy založil v padesátých letech mužský pěvecký kroužek. Ten pak s duchovními písněmi vystupoval při pobožnostech Církve bratrské v celém Východočeském kraji.

Vzdor

3

Na počátku

Na počátku

Byl jediné a doslova „vymodlené“ dítě svých rodičů.

Celá jeho rodina totiž byla nábožensky založena a tíhla k Jednotě československé.

Matka vlastnila prosperující obchod s dámskými klobouky a jako modistka často cestovala do zahraničí – obchod jí však byl po roce 1948 znárodněn.

Po měšťanské škole absolvoval obchodní akademii, kde studoval ekonomii – zprvu kapitalistickou, po únoru 1948 už socialistickou.

Před nástupem na vojnu pracoval jako plánovač ve Výzkumném elektrotechnickém ústavu v Praze.

Později se oženil a začal pracovat v pardubické Tesle.

Roku 1958 získal státní souhlas k činnosti duchovního a stal se laickým kazatelem.

O Velikonočních svátcích roku 1962 byl spolu s několika dalšími členy sboru zatčen.

Byli souzeni v neveřejném procesu jako skupina „Jan Hušek a spol.“ a uznáni vinnými z podvracení republiky.

Za to mu byl vyměřen trest, nejvyšší z celé skupiny: dva a půl roku vězení a propadnutí majetku.

Manželka se dvěma dětmi zůstala prakticky bez prostředků a musela se odstěhovat z Pardubic do Prahy ke svým rodičům.

Trest si odpykal v opavské věznici, přičemž pracoval jako provozní účetní.

Po propuštění pracoval v papírnách, později ve výzkumném ústavu strojírenské ekonomiky a technologie, ve spořitelně a nakonec byl až do důchodu ekonomem ústředí Církve bratrské.

Odolal nabídkám spolupráce od StB a nadále působil jako laický kazatel.

Následky

Následky

Jan Hušek
(* 30. 11. 1930, Praha)

V rámci svého působení v církvi se zaměřoval zejména na děti a mladé lidi, které vyučoval náboženství. Podílel se také na činnosti pěveckého kroužku, jenž fungoval při pardubickém sboru Jednoty českobratrské. V neposlední řadě pak vzbuzoval pozornost svou kazatelskou aktivitou. Nejvíce se však komunistickému režimu přičilo právě jeho působení na mládež, zahrnující také společné diskuse vyznívající kriticky vůči tehdejšímu politickému zřízení.

Vzdor

3

Na počátku

Na počátku

Od dětství byl členem Sokola, po vzoru svého otce, který ho vychovával v duchu sokolského hesla „Paže tuž – vlasti služ!“

Již na gymnáziu měl problémy s komunistickým režimem – nejprve kvůli vytvoření sokolské nástěnky, pak kvůli účasti na pohřbu Edvarda Beneše, která mu zajistila dvoudenní omluvenku ze školy.

Na vytoužený obor vodárenství na Vysokém učení technickém v Brně nebyl přijat a vystudoval matematicko-fyzikální fakultu v Praze. Již v počátcích studia vyhověl žádosti, aby nastoupil jako neaprobovaná síla do školství a začal studovat jen dálkově - při studiu učil na základní škole ve Svitavách-Lánech.

Jako demokraticky smýšlející člověk odmítal kolektivizaci zemědělství a byl označován za „odstrašující případ mladého učitele“.

V roce 1951, při akci „70 000 administrativních sil do provozu“, se stal řidičem nákladního vozu v hutích Klementa Gottwalda, kvůli čemuž nastoupil později na vojnu. Během ní pak dostal nabídku spolupráce s StB výměnou za vysněné studium na VUT - to však odmítl. Působil jako učitel matematiky a fyziky, později i jako ředitel školy v Moravské Chrastové.

Roku 1970 byl odvolán z postu ředitele základní školy v Moravské Chrastové. Vzápětí byl přeložen do základní školy v nedaleké Rohozné.

Přestože byl oblíbeným kantorem, byl roku 1974 z učitelské profese propuštěn, čímž komunistický režim demonstroval svou moc.

Dalších 15 let se musel živit manuálně - práci našel v „zinkárně“ v Březové nad Svitavou.

Roku 1989 mu bylo nabídnuto učitelské místo zároveň s funkcí vedoucího okresního školského oboru - kvůli ní mu nakonec na vyučování nezbyl čas.

O půl roku později byl požádán, aby kandidoval za Občanské fórum v prvních svobodných komunálních volbách.

Ve volbách získal nejvíce hlasů a přes počáteční nevoli se stal prvním polistopadovým starostou Březové nad Svitavou.

Následky

Následky

Milan Kobyłka
(* 9. 9. 1931, Deštná)

V roce 1968 sepsal požadavek na odvolání poslankyně pro místní obvod, paní Marečkové, zaryté komunistky. V témže roce, bezprostředně po invazi vojsk Varšavské smlouvy, obcházel obec s další rezolucí a ptal se politicky angažovaných osob na jejich názor ohledně vstupu „spojeneckých“ vojsk. Většina dotázaných byla zásadně proti. Během schůzí později pravidelně poukazoval logickými argumenty na nesmyslnost jednání a slibů nového komunistického „normalizačního“ vedení, čímž zpravidla rozpoutal nekonečnou diskuzi a schůze tím zcela narušil.

Vzdor

3

Na počátku

Na počátku

Většinu dětství prožil v Plošticích, které jsou dnes součástí Hradce Králové.

Po vojně, v roce 1957, přišel do Litomyšle, kde začínal jako pionýrský vedoucí.

Později pracoval jako učitel na místní základní škole – učil hlavně matematiku, fyziku a dílny.

Jeho největším koníčkem bylo fotografování, první fotoaparát dostal už v jedenácti letech.

V Litomyšli se stal „dvorním fotografem“ a zachycoval na snímcích především vývoj města, dále život mládeže, různé socialistické brigády či kulturní události.

Zastával mnoho funkcí v okresních školních orgánech, byl například členem komise řídící vydávání učebních pomůcek pro základní školy.

V roce 1968 byl členem KSČ.

Kvůli své veřejné angažovanosti během okupace a také proto, že její průběh fotograficky dokumentoval, byl během prověrek vyškrtnut z KSČ.

Směl sice zůstat ve škole, ale nemohl už pracovat v mládežnických organizacích a vykonávat funkci třídního učitele.

Nadále už také nemohl zastávat funkce v okresních školních orgánech.

Do funkce třídního učitele se vrátil až v polovině 70. let po úmrtí jiného kantora, po kterém neměl kdo třídnictví převzít.

Za svůj život pořídil více než 30 000 negativů.

Přibližně stejný počet snímků už pořídil digitálním fotoaparátem.

Nadále fotí tradiční akce i proměny města Litomyšle.

Následky

Následky

Miroslav Škrdla
(* 16. 9. 1932, Podkarpatská Rus)

V den invaze vojsk Varšavské smlouvy, 21. srpna 1968, organizoval podepisování petic proti vstupu cizích armád (celkem nasbíral 11 428 podpisů), vysílal do místního rozhlasu o probíhajících událostech. Dále sepsal podrobnou zprávu o prvních deseti dnech okupace, která je nyní uložena ve Státním okresním archivu Svitavy. Fotil také různá protiokupační hesla, která lidé malovali na veřejných místech, zachytil i tryznu s manifestačním průvodem, který studenti v Litomyšli uspořádali po smrti Jana Palacha.

Vzdor

3

Na počátku

Na počátku

Vyrůstal v Moravské Třebové, v přísně katolicky vedené rodině.

Jeho otec byl zásadový lidovec a někdejší armádní důstojník, který odmítl po únoru 1948 vstoupit do KSČ – za to byl potrestán dvěma roky v tábore nucených prací v Ivančicích.

V domácnosti následně proběhla prohlídka a zbytek rodiny byl vystěhován.

Jako jediný nepřišel k maturitní zkoušce v roce 1959 v modré svazácké košili.

Kvůli svým politickým názorům nesměl studovat vysokou školu, a proto nastoupil jako učeň do tiskárny a lisovny.

V letech 1962–1964 musel absolvovat základní vojenskou službu – pro politickou nespolehlivost nastoupil k Pomocným technickým praporům.

Po vojně nastoupil jako dělník do cukrovaru v Uherském Hradišti.

Za stržení vlajky SSSR byl odsouzen na 7 měsíců odněti svobody, které si odpykal v jáchymovských pracovních táborech. Za pokus o nepovolené překročení hranic byl odsouzen na další rok vězení.

V kádrových materiálech byl veden jako „náboženský fanatik“ a „politicky obzvlášť nebezpečný“.

Po propuštění chtěl studovat teologii, ale kvůli jeho minulosti to bylo možné jen výměnou za podpis závazku spolupráce s StB, což odmítl udělat. Teologii nakonec začal studovat v roce 1969 a o pět let později byl vysvěcen na katolického kněze, toto povolání však směl oficiálně vykonávat až po roce 1990.

V osmdesátých letech byl celkem třikrát odsouzen a vězněn za vydávání a rozšiřování samizdatu.

Je členem jezuitského řádu, velkou část života zasvětil péči o nemocné a mentálně a tělesně postižené. Po roce 1989 revoluci působil jako vězeňský kaplan na Mírově. Na protest proti lhostejnosti společnosti vůči Romům si nechal do občanského průkazu zapsat romskou národnost.

Následky

Následky

František Lízna
(* 11. 7. 1941, Jevíčko)

Roku 1961 strhl z budovy národního výboru rudou vlajku, roztrhal ji a cáry rozvěsil po křoví. O několik let později se pokusil ilegálně překročit hranice do Rakouska v nákladním vagonu, byl však dopaden. Roku 1977 podepsal Chartu 77, stýkal se s dalšími nábožensky orientovanými disidenty, zapojil se do vydávání samizdatu a pokoušel se šířit samizdat i do zahraničí. V roce 1988 rozhazoval burcující letáky k výročí vzniku republiky.

Vzdor

3

Na počátku

Na počátku

Odmalička byla vychovávána v odporu proti komunismu.

Její dědeček měl totiž nevyřízené účty s Klementem Gottwaldem, který ve 20. letech připravil jeho rodinu o dům na Ostravsku.

Nesměla například ani vstoupit do Pionýra – její dědeček byl zásadně proti.

Díky svému manželu advokátovi poznala v životě mnoho spisovatelů, herců, malířů a umělců.

Pracovala na národním výboru v Ostravě, kde měla na starost ochranu dětí a trestnou činnost mladistvých.

Starala se tak například o Romy žijící v Ostravě, se kterými časem navázala velmi dobré vztahy – bývala dokonce zvána na jejich svatby.

V roce 1968 byla u zakládání první romské organizace v Československu – Svazu Cikánů-Romů.

V říjnu 1970 podstoupila normalizační prověrku, kterou kvůli svým názorům neprošla a hned druhý den musela vyklidit své pracovní místo a odevzdat klíče od kanceláře.

V té době ale čekala druhé dítě a prohlásila, že ji v jiném stavu nemohou vyhodit.

Se svým zaměstnavatelem se následně soudila o neplatnost výpovědi – tento soudní spor nakonec vyhrála.

Po mateřské dovolené si hledala jiné místo, což ale bylo velmi obtížné kvůli špatnému kádrovému posudku.

S pomocí přátel nakonec získala dělnickou pozici v Nové huti Klementa Gottwalda, později pracovala jako vedoucí ubytovny.

Podílela se na šíření samizdatu a díky tomu, že v ubytovně nebyl nápadný pohyb cizích osob, často přechovávala knihy k vyzvednutí.

Sama neměla velké problémy s StB, byla ale rozčarovaná z toho, že mnoho jejích přátel z řad disidentů s StB spolupracovalo.

Následky

Následky

Růžena Bratterová
(* 11. 9. 1943, Brušperk
u Frýdku-Místku)

V den invaze vojsk Varšavské smlouvy, 21. srpna 1968, se vydala se svou malou dcerou na náměstí, kam si nechala přinést stůl a ihned zorganizovala sepsání petice proti vstupu „spojeneckých“ vojsk. Prostřednictvím místního rozhlasu pak vyzývala obyvatele k jejímu podepsání. Po smrti Jana Palacha přinesla do práce na městském národním výboru všem představitelům KSČ černé stužky.

Vzdor

3

Na počátku

Na počátku

Narodila se ve vsi Turkovice nedaleko Přelouče.

Její otec pocházel ze starého selského rodu, v rodině vládly ideály masarykovské republiky.

Vystudovala obor čeština-ruština na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.

Poté nastoupila jako učitelka na Střední průmyslové škole chemické v Pardubicích.

Při tomto zaměstnání vystudovala ještě angličtinu.

Silně ji zasáhla okupace ČSSR a vstup vojsk Varšavské smlouvy.

V důsledku této zkušenosti se začala otevřeně stavět proti režimu.

Za šíření letáků k výročí okupace byla odsouzena na 6 měsíců s podmínkou na dva roky.

Roku 1970 byla za členství v KAN vyhozena ze zaměstnání, nadále směla dělat jen uklízečku v místním archivu a soukromě doučovat angličtinu.

Později jí bylo odebráno i povolení na soukromé doučování.

Ucházela se o práci v ústavu pro mentálně postižené děti, ale to jí komunistický režim rovněž znemožnil.

Po podepsání Charty 77 byl z práce vyhozen i její muž.

Opakovaně byla umisťována do cely předběžného zadržení.

Nejhorší takovéto zadržení proběhlo r. 1988, kdy ji dozorkyně donutila, aby stála nahá na studeném betonu a dělala dřepy.

Následky

Následky

Jarmila Stibicová
(* 14. 8. 1933, Turkovice)

Během pražského jara byla ve vedení přípravného okresního výboru Klubu angažovaných nestraníků (KAN), který se snažil nabourávat monopol komunistické strany na politické dění. Šířila letáky k prvnímu výročí srpnové okupace, po smrti Jana Palacha organizovala na škole hladovky a protestní akce. Později i s manželem podepsala Chartu 77, společně převáželi přes hranice zahraniční a zakázanou literaturu. Angažovala se v mnoha lidskoprávních organizacích, např. Amnesty International či VONS.

Vzdor

4

Na počátku

Na počátku

Do základní školy nastoupil už v pěti letech, a byl tak ve třídě vždy nejmladší.

Až do sedmé třídy chodil na hodiny náboženství, přestože nebylo povinné.

Vždy patřil k dobrým žákům, nerad se učil jenom ruštinu.

Už v dětství pravidelně ministroval v kostele.

Roku 1962 nastoupil na Střední všeobecně vzdělávací školu v Litomyšli.

Vystudoval čtyři semestry Vysoké školy zemědělské v Brně.

V období politického uvolnění v roce 1969 začal studovat teologii na Cyrilometodějské fakultě v Litoměřicích.

Kvůli tomu, že v dětství ministroval, si nemohl navzdory dobrým studijním výsledkům svobodně zvolit vysokou školu.

Nakonec se rozhodl pro studium vysoké školy zemědělské.

Při studiích ale cítil, že ho práce v zemědělství nenaplňuje.

Když se rozhodl stát knězem, dostal se do sporu s rodiči, kteří měli o jeho budoucnost strach.

Po třech letech kněžského působení v Pardubicích musel z města pryč, hrozila mu ztráta státního souhlasu s výkonem funkce duchovního.

Nadále mohl působit pouze ve vesnických farnostech.

V listopadu 1989 ve Dvoře Králové nad Labem veřejně promluvil na podporu protirežimních akcí v Praze, které předznamenávaly konec komunistického režimu.

Následky

Následky

František Beneš

(* 29. 11. 1947, Cerekvice nad Loučnou)

Přesto, že si uvědomoval, že postavení duchovního je za komunistického režimu nejisté, ba do jisté míry nebezpečné, protože tento režim se snažil náboženství neustále potlačovat, poslechl své přesvědčení, dokončil studium teologie a roku 1974 byl vysvěcen na římskokatolického kněze. V téže době tajně vstoupil do salesiánského řádu a složil řeholní sliby. Po celý život stál pevně za svým přesvědčením, vážil si všech, kdo přes odpor režimu ve své víře vytrvali. Kněžský úřad vykonával v souladu se svým svědomím, i když věděl, že je pod přísným dohledem komunistického aparátu.

Vzdor

4

Na počátku

Na počátku

Když mu bylo pět let, jeho rodiče se rozvedli a on zůstal s otcem a jeho novou ženou.

V osmi letech se stal svědkem nočního zatčení otce, který za války bojoval na západní frontě.

V dalších letech žil u matky a jezdil otce navštěvovat – ten byl roku 1965 z vězení propuštěn.

Roku 1967 začal studovat Střední umělecko-průmyslovou školu v Uherském Hradišti.

Otec později emigroval do Švýcarska, Otmar ale zůstal v Československu.

„Druhým otcem“ mu byl učitel a malíř Vladislav Vaculka, ten však po domovní prohlídce roku 1977 dostal infarkt a zemřel.

Otmar Oliva byl v roce 1978 přijat na Akademii výtvarných umění v Praze.

Po návratu ze studijního pobytu v Řecku, kde se setkal s otcem, byl pro své protisocialistické smýšlení sledován Státní bezpečností.

Na vojně jeho protikomunistické aktivity sledovali dva agenti Státní bezpečnosti, kteří jej provokovali k další takové činnosti.

Dvacetíměsíční trest vězení si nejprve odpýkával v Českých Budějovicích.

Později však byl umístěn do věznice Plzeň-Bory s tvrdým režimem.

I po propuštění byl sledován Státní bezpečností, především kvůli kontaktům na osoby z církevních kruhů.

K jeho dalšímu zatčení patrně nedošlo jen díky pádu komunistického režimu.

Roku 1995 realizoval na osobní objednávku papeže Jana Pavla II. kapli Redemptoris Mater, jejíž součástí je i unikátní papežský trůn.

Následky

Následky

Otmar Oliva
(* 19. 2. 1952, Olomouc)

Již kvůli osudům svého otce odmala ostře nesouhlasil s komunistickým režimem, roku 1979 byl během základní vojenské služby zatčen za rozšiřování materiálů Charty 77 a následně odsouzen za pobuřování ke dvaceti měsícům vězení. Po propuštění se usadil na Velehradě a jeho činnost byla dále monitorována Státní bezpečností. Přesto stál u zrodu neformálního křesťanského společenství Refugium Velehrad, které se mimo jiné zabývalo vydáváním samizdatové literatury.

Vzdor

4

Na počátku

Na počátku

Narodil se v Bratislavě do rodiny českého advokáta.

Jeho otec byl sociální demokrat a spolupracovník jednoho z nejvýznamnějších prvorepublikových představitelů této strany, Ivana Dérera.

Rudolf vystudoval gymnázium v Banské Bystrici a Praze.

Za války se v Praze živil jako strojní zámečnick. V květnu 1945 se aktivně účastnil Pražského povstání.

Roku 1952 absolvoval Vysokou školu politickou a sociální, nesměl však zastávat významné funkce.

V 60. letech se stal vědeckým pracovníkem Sociologického ústavu ČSAV.

Za otevřené dopisy byl zbaven imunity a vydán k trestnímu stíhání pro podvracení republiky.

Po roční vyšetřovací vazbě byl propuštěn, ale za organizování letákových akcí proti volbám v roce 1971 byl odsouzen na tři a půl roku vězení.

Propuštěn byl v květnu 1974, nadále se mohl živit jen jako dělník a čistič výloh.

Byl jedním z prvních signatářů Charty 77, v roce 1980 byl také jejím mluvčím.

Patřil k zakladatelům Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS) a inicioval vznik Hnutí za občanskou svobodu.

Mezi lety 1980–1985 byl znovu vězněn pro údajné napadení veřejného činitele a podvracení republiky.

Byl spoluzakladatelem Občanského fóra a poslancem Federálního shromáždění, podílel se na obnově ČSSD.

Následky

Následky

Rudolf Battěk
(* 2. 11. 1924, Bratislava)

Uvolnění pražského jara využil k politickému vystoupení nekomunistů. Byl jedním ze zakladatelů Klubu angažovaných nestraníků (KAN), kde zastával místo místopředsedy. V červenci 1968 se stal poslancem České národní rady. Otevřeně protestoval proti invazi vojsk Varšavské smlouvy do ČSSR a vyzýval ostatní poslance otevřenými dopisy k projednání situace v zemi. Podepsal také výzvu Deset bodů, kritizující současné poměry.

Vzdor

4

Na počátku

Na počátku

Otec krátce podnikal, po únoru 1948 ale musel nastoupit jako horník do ostravských dolů.

Jiří Müller vystudoval strojní inženýrství na ČVUT v Praze.

Na škole společně s Lubomírem Holečkem redigoval studentský časopis „Buchar“.

Už na škole se zajímal o politiku.

Měl v plánu založit nekomunistickou studentskou organizaci.

Kvůli tomu však byl roku 1966 ze školy vyloučen.

Během pražského jara 1968 byl ale rehabilitován a znovu pokračoval ve studiu.

Roku 1970 byl těsně před promocí ze studií opět vyloučen.

Za šíření protikomunistických letáků byl v letech 1971-1976 vězněn.

Po podepsání Charty 77 byl opět pronásledován.

Roku 1981 byl znovu trestně stíhán a krátce vězněn.

V listopadu 1989 se stal jedním z představitelů Občanského Fóra.

V roce 1990 byl ředitelem Úřadu pro ochranu ústavnosti a demokracie, předchůdce dnešní Bezpečnostní informační služby.

Mezi lety 1990-1992 byl poslancem České národní rady.

Následky

Následky

Jiří Müller
(* 28. 12. 1943, Brno)

Ještě během studií na ČVUT vedl studentskou opozici, která požadovala právo na vytvoření studentské organizace nezávislé na KSČ. Během pražského jara patřil k předním studentským vůdcům v Praze. Podílel se na šíření letáků proti nastupující normalizaci - za to byl začátkem sedmdesátých let uvězněn. Později podepsal Prohlášení Charty 77, organizoval tajné přednášky a semináře, vedl významnou samizdatovou edici Prameny.

Vzdor

4

Na počátku

Na počátku

Vystudoval gymnázium v Českém Těšíně.

V polovině padesátých let úspěšně absolvoval Filosofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze.

V dalších dvou letech byl ředitelem Okresního domu osvěty v Jilemnici.

Od roku 1957 pracoval jako osvětář a knihovník v Ostravě, kde pak také působil jako učitel českého jazyka a literatury.

V letech 1967–1972 dálkově studoval Právnickou fakultu UK, kterou však nemohl dokončit.

V období pražského jara byl novinářem deníku Nová svoboda, později pracoval jako podnikový právník v nakladatelství PULS, odkud musel v roce 1971 odejít a nadále se živit jako skladník.

Od roku 1975 byl kvůli problémům s ledvinami v invalidním důchodu.

Roku 1969 byl donucen opustit deník Nová Svoboda.

Ze studií na právnické fakultě byl vyloučen po pěti letech, těsně před promocí. Titul mu byl udělen až posmrtně v roce 1991.

Za tvorbu samizdatu byl roku 1978 zatčen a odsouzen k 55 měsícům vězení, které si odpykal.

Po svém zapojení do Charty 77 byl znovu zatčen a odsouzen za pobožování na 25 měsíců – znovu si musel odpykat celý trest.

Podruhé do vězení nastupoval jako nemocný člověk a věznění se na jeho zdravotním stavu značně podepsalo.

I po propuštění v roce 1984 byl stále aktivním disidentem, v květnu 1988 však předčasně zemřel.

Roku 1998 mu byl in memoriam udělen Řád Tomáše Garrigua Masaryka IV. třídy.

Následky

Následky

Jaromír Šavrda
(* 25. 5. 1933, Ostrava)

Prvním projevem vzdoru Jaromíra Šavrdy byl jeho nesouhlas se vstupem vojsk Varšavské smlouvy do Československa. V dalších letech se pak zapojil do tisku a distribuce samizdatu, byl aktivní v brněnské odnoži samizdatové edice Petlice. Za to byl vězněn, hned po návratu z vězení však navzdory svému špatnému zdravotnímu stavu podepsal Prohlášení Charty 77. V rámci Charty se pak dále podílel na tvorbě samizdatů, pracoval pro Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS).

Vzdor

4

Na počátku

Na počátku

Od svých osmnácti let, kdy osiřela, to neměla v životě jednoduché.

Studovala na pedagogické fakultě v Brně, kde se poprvé seznámila s lidmi, kteří se stávali na odpor proti komunistickému režimu.

Po studiích začala vyučovat na gymnáziu v Jilemnici a Vrchlabí češtinu a němčinu.

Ze solidarity k trpícím rodinám chtěla podepsat Chartu 77.

Její tehdejší přítel ji však chtěl ochránit a dopis s jejím podpisem namísto odeslání zahodil.

Napodruhé se k Chartě přihlásila v roce 1979, to již měla s manželem dvě malé děti.

Před podpisem Charty se rozvedla, protože nechtěla svého manžela ohrozit, a stala se tak samoživitelkou dvou dětí.

První výsledky na StB podstoupila ještě v šestinedělí po porodu.

Během dalších výsledků jí příslušníci StB vyhrožovali, že o jejím podpisu Charty řeknou ve škole, kde učila.

Rozhodla se tomu předejít a sama o tom vedení školy informovala – to se jí od té doby snažilo zaměstnání různými způsoby znepříjemnit.

Po Wonkově smrti nakonec ze školství sama odešla – novou práci sháněla velice obtížně.

Pomoc našla u Českobratrské církve evangelické, díky níž získala práci blízko Vrchlabí v pekárně, později jako skladnice.

Velkou ranou pro ni bylo odebrání cestovního pasu, kvůli němuž nemohla jezdit s nemocnými dětmi k moři.

K práci učitelky na střední škole se vrátila po pádu komunistického režimu a později pracovala jako pěstounka.

Následky

Následky

Hana Jüptnerová

(* 31. 1. 1952, Trutnov)

Kromě podpisu Charty, k němuž se odhodlala se dvěma malými dětmi, také ve druhé polovině 80. let zorganizovala protestní hladovku proti uvěznění disidenta Pavla Wonky. Po jeho smrti v roce 1988, k níž došlo v královéhradeckém vězení kvůli zanedbání lékařské péče, pronesla na jeho pohřbu velmi otevřenou a k vládnoucímu režimu kritickou řeč.

Vzdor

5

Na počátku

Na počátku

Jeho otec zemřel, když mu bylo sedm let.

Po základní škole nastoupil jako dělník ve sklárně.

Od mládí tíhl k hudbě a umění, v Teplicích pořádal maňáskové divadlo a veřejné promítání filmů, jezdil jako instruktor na dětské tábory.

Roku 1969 začal studovat na Vysoké vojenské škole ve Vyškově.

Od poloviny sedmdesátých let začal také psát a zpívat vlastní písně.

Později pracoval jako řidič autobusu a roku 1984 odmaturoval na SOŠ v Teplicích.

Byl obdivovatelem básníka a nositele Nobelovy ceny za literaturu Jaroslava Seiferta.

Kauzu roznesených letáků vyšetřovalo 21 příslušníků StB a řada obyvatel Teplic kvůli nim byla vyslýchána.

Pavel Horák spálil všechny důkazní materiály, to ale zaznamenala jeho sousedka, která ho na StB udala. Byly u něj nalezeny také texty jeho písní a rozmnožovací stroj.

Strávil tři měsíce na samotce ve vazbě v Litoměřicích a zažíval kolotoč neustálých výslechů – soud mu nakonec vyměřil 14 měsíců vězení.

Odvolací soud mu za protistátní písně přidal ještě 4 měsíce odnětí svobody.

Kvůli vězení se mu rozpadla jeho první rodina.

Soud nakonec vyslyšel jeho druhou žádost o podmíněčné propuštění, ke které se připojila i dcera Jaroslava Seiferta.

Po propuštění se zapojil do akcí na podporu ochrany životního prostředí.

Následky

Následky

Pavel Horák
(* 8. 4. 1954, Plzeň)

Když v roce 1986 Jaroslav Seifert zemřel, snažili se komunisté utajit datum a místo jeho pohřbu, protože se jednalo o signatáře Charty 77. Pavel Horák se pohřbu chtěl zúčastnit a aktivně zjišťoval, kde se bude poslední rozloučení konat. Tuto informaci získal díky poslechu zahraničního rozhlasu: Hlasu Ameriky a Svobodné Evropy. Poté připravil letáky s úryvky Seifertových básní a informacemi o tom, kde se pohřeb koná. Tyto letáky následně roznesl po Teplicích.

Vzdor

5

Na počátku

Na počátku

Vyrůstala v moravské katolické rodině, její otec i dědeček byli členy lidové strany.

Studovala střední všeobecnou vzdělávací školu, kterou ukončila v roce 1968.

Pár týdnů po okupaci začala studovat VŠCHT v Praze, kde se seznámila se svým budoucím manželem.

Hned v začátku vysokoškolského studia se zapojila do stávek a demonstrací proti okupaci Československa.

Po dokončení studií začala na VŠCHT pracovat jako asistentka.

Během studia se seznámila s disidenty a undergroundem.

Roku 1976 s manželem zakoupili dům v Rychnově, kolem kterého se utvořila velká undergroundová komunita.

V pohraničí začala pracovat jako učitelka, zaměstnání jí ale vydrželo jen půl roku.

Po podepsání Charty 77 byla ze školy vyhozena a StB se zaměřila na dění v jejich domě.

Rozlučka s Paulem Wilsonem a koncertem Plastic People byla rozehnána příslušníky StB, účastníci akce byli pochyťáni a rozvezeni do okolních lesů.

Jejího manžela zatkli za výtržnictví, dům byl na čas uzavřen a poté vyvlastněn státem pod záminkou budování nové točny na autobus (dodnes zde nic nestojí).

Po demolici domu vystřídali několik míst, z nichž některá jim byla opět vyvlastněna.

Po revoluci se začala spolu se svým mužem angažovat v olomouckém Občanském fóru, vedla kancelář olomouckého primátora a chartisty Milana Hořínka.

Později začala pracovat pro Arcidiecézní charitu v Olomouci, podílela se na řadě humanitárních akcí, byla také odbornou asistentkou na Univerzitě Palackého v Olomouci.

Následky

Následky

Květa Princová

(* 4. 5. 1950, Lipník nad Bečvou)

S manželem nabízeli přístřeší známým, kteří byli pronásledováni komunistickým režimem. Jejich domu se začalo říkat „open house“ a byl hojně navštěvován a využíván lidmi z prostředí undergroundu. Květa i její muž již na konci roku 1976 podepsali Chartu 77 a v témže roce zorganizovali rozlučku s bývalým členem režimem pronásledované kapely The Plastic People of the Universe Paulem Wilsonem, který byl z ČSSR vyhoštěn. Součástí rozlučky byl i koncert této skupiny.

Vzdor

5

Na počátku

Na počátku

Jeho otec byl komunistou a vedoucím Jihomoravských trubkáren – po roce 1968 ho však za protesty proti okupaci vyhodili z partaje i z vedení závodu.

Matka pracovala v armádě jako civilní zaměstnankyně, každoročně byla hodnocena jako nejlepší pracovnice.

Dušan v roce 1975 absolvoval Střední zemědělskou technickou školu v Kyjově.

Ještě před skončením ale studium na jeden rok přerušil a jezdil u Průmyslových a inženýrských staveb s traktorem.

Ve stejné době začal skládat folkové písničky a hrát po klubech.

Už ve škole měl problémy kvůli dlouhým vlasům a neostříhal se, ani když mu otec za trest zamykal kytaru do garáže.

V polovině sedmdesátých let se v Brně seznámil se spisovatelem Jiřím Kratochvilem a Janem Trefulkou.

Po podpisu Charty jen obtížně sháněl práci, vždy ho vyhodili během zkušební doby.

V roce 1979 propustili z armády na přímý příkaz ministra obrany i jeho matku, která pak ztrátu zaměstnání synovi dlouho vyčítala.

Dušan nakonec našel práci v uranových dolech Rožínka – byla to sice dřina, ale dobře placená.

Byl pronásledován, přežil také noční přepadení, jehož pachatele se policii údajně nepodařilo zjistit.

Výrobu časopisu Host financoval s manželkou a opakovaně si kvůli tomu museli brát půjčky.

Při jedné z domovních prohlídek mu StB zabavila cyklostyl a v březnu 1989 byl souzen pro pobuřování.

Byl odsouzen na 15 měsíců odnětí svobody s podmínkou na 4 roky, odvolací soud později trest zmírnil a po revoluci byl Dušan Skála zcela zproštěn obžaloby.

Následky

Následky

Dušan Skála
(* 24. 12. 1954, Hodonín)

V roce 1978 podepsal Prohlášení Charty 77. Svůj lístek s podpisem dal Janu Trefulkovi, který ho vezl do Prahy na setkání spisovatelů. Tam však dorazila také StB a Trefulka, aby nového signatáře ochránil, lístek snědl. Dušan Skála ale podepsal Chartu 77 znovu. Roku 1985 začal vydávat samizdatový časopis Host, který navazoval na někdejší stejnojmennou literární revui, zakázanou v roce 1970. Doma rozmnožoval i nelegální časopis Informace o Chartě 77 (tzv. Infoch), který informoval o dodržování lidských a občanských práv v Československu i v jiných zemích.

Vzdor

5

Na počátku

Narodil se do věřící rodiny a prožil v ní šťastné dětství.

Po válce se rodiče přestěhovali do Prahy, kde Jan absolvoval gymnázium a začal navštěvovat Pionýra.

Už jako dítě vnímal rozpory ve výuce dějepisu, kde např. museli ze dne na den vytrhávat z učebnic některé stránky.

I přesto, že měl spíše sklony k technice, rozhodl se studovat na evangelické teologické fakultě v Praze.

Jezdil na pracovní brigády pořádané Českobratrskou církví evangelickou, během nichž se pracovalo v lese nebo se sušilo seno.

Tady se seznámil se svou životní láskou Martou Novotnou, se kterou se později oženil a měl pět dětí.

Rodina žila nejprve v Kdyni na Šumavě a později v Jimramově na Vysočině, kde Jan působil jako evangelický farář a vymýšlel aktivity pro děti z evangelické komunity.

Po podpisu Charty 77 byli manželé Kelle-roví donuceni opustit farnost v Jimramově a odejít do silně komunistického Černošína v pohraničí.

Nenechali se ale zastrašit, opisovali zakázané knihy, jejich děti nosily do školy samizdatové Lidové noviny a šířily je mezi spolužáky.

Jan také vytvořil zpěvník náboženských písní, nechal je v Holandsku vytisknout a nelegálně je distribuoval zpět do Československa - za to musel přetrpět několik celodenních výslechů na StB.

Později mu byl odebrán státní souhlas k vykonávání funkce duchovního a byl obviněn z maření státního dozoru nad církvemi.

Byl tak donucen k vykonávání dělnických profesí - živil se jako dělník na pile a jako topič.

Přestože bylo obvinění po třech letech staženo, souhlas k vykonávání duchovní činnosti mu byl znovu udělen až v roce 1989.

Po revoluci se stal starostou Jimramova, kde působil dalších deset let.

Následky

Následky

Jan Keller
(* 15. 2. 1942, Brno)

Společně se svou ženou vzdorovali tlakům komunistického režimu, odmítali například vyvěšovat sovětské vlajky na Prvního máje. Hned v lednu 1977 se oba svými podpisy připojili k Prohlášení Charty 77. Komunistickému režimu byla trnem v oku také jejich aktivita náboženská, zejména práce s mládeží.

Vzdor

5

Na počátku

Brzy po jeho narození se rodina přestěhovala do Prahy na Žižkov.

Otec byl roku 1943 zatčen a vězněn nacisty za napomáhání partyzánům - na konci války však utekl z vězeňského transportu a ještě se stihl zapojit do Pražského povstání.

Po válce se rodina přestěhovala do Krnova, kde otec začal provozovat autodopravu a taxislužbu a stal se podílníkem v cukrárně a pekárně - to vše mu komunisté po roce 1948 znárodnili.

Albert studoval herectví na pražské DAMU, školu však musel ze zdravotních důvodů přerušit.

Během základní vojenské služby byl členem vojenského divadelního souboru Palcát.

Po skončení vojny chtěl v roce 1959 ve studiu herectví pokračovat, z politických důvodů ale nebyl přijat zpět.

Přesto se začal divadlem živit - pracoval jako inspicient a herec v Opavě, Českém Těšíně a Brně.

Po projevení nesouhlasu s okupací byl propuštěn z brněnského Státního divadla. Kvůli špatnému kádrovému posudku hledal obtížně práci - několik let byl řidičem tramvaje, poté jezdil s autem u Červeného kříže.

Pracovní dodávku využíval k převážení samizdatu z nakladatelství Petlice, pro které také sháněl písáčky, koordinoval jejich práci a psal i vlastní texty.

Od chvíle, kdy se stal členem VONS, byl sledován, posléze zatčen a obviněn z podvracení republiky kvůli tvorbě a šíření protistátních textů.

Díky schopnému obhájci byl odsouzen k trestu odnětí svobody „pouze“ na 3,5 roku, který si odpykal ve věznici Plzeň-Bory - tady se setkal s Václavem Havlem, Dominikem Dukou či Jiřím Dientsbierem. Po propuštění dělal zřízence v brněnském krematoriu a nadále se věnoval činnosti ve VONS - roku 1989 se stal jedním ze zakládajících členů Občanského fóra ve Zlíně.

Roku 1992 neúspěšně kandidoval na post předsedy sociální demokracie, nakonec však politiku opustil a v dalších letech se živil jako ministerský úředník.

Následky

Následky

Albert Černý
(* 4. 2. 1937, Bratislava)

Roku 1968 se zapojil do vzniku Klubu angažovaných nestraníků (KAN) a byl jeho aktivním členem v Ostravě a Opavě. Při pozdějších politických prověrkách v divadle ostře odsoudil okupaci vojsky Varšavské smlouvy. V sedmdesátých letech spolupracoval s brněnskou pobočkou samizdatového nakladatelství Petlice. Podepsal tajně Chartu 77. Aby mohl dále pracovat v disentu bez pozornosti StB, jeho podpis byl uchován u spolehlivých lidí. V roce 1979 se stal členem Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS).

Vzdor

5

Na počátku

Studoval chemii na Přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity, školu však neměl možnost dokončit.

Byl znám svou obětavostí a skromností.

V mládí přišel při manipulaci s výbušninou o několik prstů.

I přes svůj handicap byl nadšeným amatérským filmařem.

Jeho kamarádem byl známý písničkář Jim Čert.

Už na vysoké škole se začal podílet na vydávání samizdatu.

Spolupracoval s předními postavami undergroundu, jako byl např. František „Čuňas“ Stárek.

Na základě informací, které o něm poskytl agent StB a jeho kamarád Jim Čert, byl v roce 1980 zatčen.

Byl odsouzen k odnětí svobody na 18 měsíců, které strávil v plzeňské věznici na Borech.

Zde se seznámil s dalším politickým vězněm, Václavem Havlem.

Po propuštění mu příslušníci StB několikrát nabízeli možnost dodělat si poslední dvě zkoušky na univerzitě, kdyby s nimi spolupracoval – to ale Michal opakovaně a razantně odmítl.

Raději se nechal zaměstnat jako dělník u podniku Pražské silniční a vodohospodářské stavby.

V roce 1986 natočil vůbec první dokument o Václavu Havlovi, proslul také nepozorovaným filmováním, kdy natáčel s kamerou schovanou ve speciálně upravené brašně. Po revoluci se stal významným kameramanem a střihačem, pracoval v České televizi.

Zemřel v říjnu 2003 po dlouhé nemoci ve svých 46 letech.

Následky

Následky

Michal Hýbek
(* 9. 10. 1957, Praha)

Podílel se na vydávání samizdatového undergroundového magazínu „Vokno“, který zprostředkovával čtenářům informace o neoficiální kultuře - hudbě, literatuře, výtvarném umění. Koncem osmdesátých let byl spolutvůrcem Originálního videojournalu - šlo o svobodný a necenzurovaný video magazín, informující o politice i kultuře, který koloval jako samizdat mezi lidmi na videokazetách. Michal Hýbek pracoval jako kameraman a střihač, po nocích pak kopíroval kazety s nahraným obsahem.

Vzdor

6

Na počátku

Od roku 1949 vyrůstal v Praze.

Studoval vodohospodářský obor na střední průmyslové škole stavební. Zde také roku 1963 úspěšně odmaturoval.

Zaměstnání našel ve Výzkumném ústavu vodohospodářském.

Začátkem sedmdesátých let přešel do podniku Metroprojekt.

Již od poloviny šedesátých let psal o jazzu pro časopis Olympik, později i pro mnohé další.

Od roku 1972 byl členem a později i vedoucím funkcionářem Jazzové sekce Svazu hudebníků ČSR.

Za pokračování v činnosti Jazzové sekce po jejím zákazu byl spolu s dalšími lidmi v roce 1986 zatčen a odsouzen na 10 měsíců odnětí svobody.

Soud rozsudek zdůvodnil tím, že obvinění se dopouštěli trestné činnosti nedovoleného podnikání a dluží státu na daních několik milionů korun.

Z vězení si Vladimír Kouřil odnesl chronickou chorobu ledvin.

Později musel kvůli svému špatnému zdravotnímu stavu odejít do invalidního důchodu. Roku 1991 byli všichni členové Jazzové sekce rehabilitováni.

Byl spoluzakladatelem následnických organizací Jazzové sekce: Artforum a Unijazz, je autorem knihy Jazzová sekce v čase i nečase, 1971–1987.

V roce 2015 za své protikomunistické aktivity obdržel osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunistickému režimu.

Následky

Následky

Vladimír Kouřil

(* 10. 11. 1944, Těšetice u Olomouce)

Publikoval hudební texty o jazzu, často i do samizdatových periodik. V letech 1974–1981 se podílel na organizaci jazz-rockového festivalu Pražské jazzové dny. „Západní hudba“ se však vymykala komunistickým představám o normalizační kultuře. Od roku 1976 se tak režim snažil Jazzovou sekci omezovat a potlačit, v roce 1984 byla úředně zrušena. Její vedení včetně Vladimíra Kouřila se však odvolalo k soudu a apelovalo na dodržování lidských práv.

Vzdor

6

Na počátku

Narodila se ve Šternberku jako Jana Pacholíkova.

Na konci osmdesátých let se podílela se na činnosti několika opozičních skupin.

Bylo mezi nimi například Nezávislé mírové sdružení, jehož byla členkou.

Postupně se stala i mluvčí tohoto sdružení, které hlásalo demilitarizaci a pacifismus.

Podílela se také na činnosti režimem zakázané Jazzové sekce Svazu hudebníků ČSR.

V Jazzové sekci nejvíce spolupracovala s publicistou Vladimírem Kouřilem.

Byla jednou ze signatářek Prohlášení Charty 77.

Kvůli snaze uctít památku Jana Palacha byla i s ostatními zadržena komunistickou policií.

Za údajné výtržnictví a útok na veřejného činitele dostala devět měsíců nepodmíněně – trest jí končil 16. října 1989.

Byla vězněna v nápravně výchovném zařízení Všehrdy nedaleko Chomutova.

Po revoluci pracovala jako členka Koordinačního centra Občanského fóra v Praze.

Ve volbách r. 1990 byla za Občanské Fórum zvolena do Federálního shromáždění ČSFR.

Později byla poslankyní za ODS, nějaký čas působila jako mluvčí této politické strany.

V současnosti je podnikatelkou a lobbistkou.

Následky

Následky

Jana Petrová (dříve Marcová)
(* 16. 9. 1966, Šternberk)

Když v lednu 1989 chtěla spolu s dalšími disidenty položit květiny na místo sebeupálení Jana Palacha na Václavském náměstí, patřila již pro své protikomunistické a demokraticky namířené aktivity mezi osoby, které byly v hledáčku příslušníků Státní Bezpečnosti.

Vzdor

6

Na počátku

Studoval střední průmyslovou školu grafickou, pak se vyučil typografem v tiskárnách národního podniku Svoboda.

Když byly Jiřimu dva roky, jeho otec odjel jako přesvědčený sionista budovat stát Izrael.

Po okupaci v roce 1968 odjel Jiří do Vídně a zhruba po dvou měsících do Izraele, kde se setkal s otcem.

Stýskalo se mu po domově, proto se roku 1970 vrátil do Československa – kde již probíhala normalizace – a opět začal pracovat v tiskárnách.

Výtvarné umění vždy patřilo k jeho hlavním zájmům – jeho partnerkou byla kunsthistorička Marcela Pánková.

Po čase přestoupil z tiskárny do Divadla za branou, kde pracoval jako kulisák.

Když bylo divadlo z nařízení státu zrušeno, nastoupil jako asistent do Národní galerie.

Za podpis Charty 77 byl vyhozen z práce – tou dobou pracoval v archeologickém oddělení Muzea hl. m. Prahy.

Poté začal pracovat jako číšník v jedné z pražských restaurací – z té ale odešel, když zjistil, že zde omývají zkažené maso v hypermanganu.

Poté se živil 7 let jako dělník u vodních staveb, dle jeho slov to byla strašná dřina.

Nakonec našel práci v národním podniku Sady, lesy, zahradnictví, kde byl zaměstnán jako zahradník.

Po sepsání petice byl odsouzen na 6 měsíců odnětí svobody – když mu jeho „spoluviník“ Ivan Jirous nabídl, že celou vinu vezme na sebe, Jiří Tichý mu odpověděl, že „pojedu napůl“.

Stal se dokonce „rekordmanem“, když zažil 4 domovní prohlídky během 24 hodin.

Dodnes jezdí každým druhým rokem do Izraele, jelikož si tuto zemi hluboce zamiloval.

Následky

Následky

Jiří Tichý
(* 16. 9. 1966, Šternberk)

Patřil do první vlny signatářů Charty 77, jeho podpis však byl zveřejněn až v roce 1978. Zapojil se do výroby a distribuce samizdatu, zejména periodika Informace o Chartě. Po smrti antikomunisty a obhájce lidských práv Pavla Wonky v roce 1988 byl spoluautorem petice „Tak dost!“, požadující vyšetření komunistických zločinů a propuštění politických vězňů.

Vzdor

6

Na počátku

Narodil se do rodiny hajného.

Vystudoval reálné gymnázium v Českém Těšíně a Místku, po maturitě pracoval jako lesní dělník.

Během studia byl společně s dalšími 75 oktavány zatčen gestapem, ale po šesti týdnech byli propuštěni.

V roce 1944 byl spolu s celou svou rodinou znovu zatčen - otec a švagr byli za napomáhání partyzánům popraveni.

Po osvobození v roce 1945 vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, obor čeština a ruština.

Po dokončení studií absolvoval dva roky základní vojenské služby.

Následně působil jako učitel na středních školách v Ostravě, byl také členem KSČ.

Za své politické postoje byl již v roce 1955 propuštěn ze školy a vyloučen z KSČ.

Během dalších let vystřídal několik dělnických zaměstnání.

Za hanobení prezidenta Novotného byl v roce 1963 zatčen a odsouzen na osm měsíců odnětí svobody.

Následně se pokusil vrátit do školství, ale po dvou letech byl opět propuštěn, poté pracoval na různých stavbách v okolí Ostravy.

Když byl v roce 1982 odhalen jeho podíl na rozšiřování samizdatu, byl spolu s Jaromírem Šavrdou opět zatčen a odsouzen na 20 měsíců odnětí svobody.

Své zážitky z vězení se rozhodl po propuštění sepsat - tyto vzpomínky vycházely po revoluci v opavských denících a v roce 1995 vyšly knižně pod názvem Příběh orwellovských let.

Přispěl třemi příspěvky do publikace o nevěrohodnosti Cibulkových seznamů a přeložil nejdůležitější části obsáhlého životopisu V. I. Lenina, které doplnil o kritické údaje z novější literatury a o další osudy Leninových spolupracovníků.

Následky

Následky

Vladimír Liberda
(* 7. 6. 1923, Morávka)

Již od padesátých let se netajil kritickým názorem na komunistický režim. V šedesátých letech se negativně vyjadřoval na adresu prezidenta Antonína Novotného, v sedmdesátých letech se seznámil s chartisty a začal opisovat, rozmnožovat a rozšiřovat samizdat mezi své přátele. Sám v roce 1989 podepsal Prohlášení Charty 77.

Vzdor

6

Na počátku

Jeho škola byla během druhé světové války zasažena bombardováním, proto musel docházet jinam.

Díky tomu, že byl jeho otec armádní důstojník, nedošlo u nich doma po osvobození k rabování sovětskou armádou.

Prarodičům však sebrali koně, které později jeho otec směnil se Sověty nazpět za slivovici a hodinky.

František se i v padesátých letech věnoval ministrování v kostele sv. Augustina v Brně, kde byl nakonec pověřen vedením ostatních ministrantů.

Po studiu na střední ekonomické škole nebyl kvůli svému římskokatolickému vyznání přijat na vysokou školu.

Musel nastoupit do zaměstnání, které obnášelo hodně rýsování – i přesto, že tuto činnost neměl rád, začal chodit do kurzů rýsování, aby se v řemesle zlepšil.

Nakonec se rýsování věnoval 30 let a vypracoval se až na pozici hlavního konstruktéra.

Bylo mu oznámeno, že jestli bude i nadále pokračovat ve vedení ministrantů, zavřou ho. Na tábory chodila kontrola z StB a snažila se vedoucí i tábory poškodit.

František byl mnohokrát vyslýchán a děti, které se táborů účastnily, byly brány ze školy a protiprávně vyslýchány.

Po utajeném studiu teologie u tajného biskupa Stanislava Krátkého byl v roce 1968 vysvěcen na kněze – pochopitelně rovněž tajně.

Až po pádu komunistického režimu podal v zaměstnání výpověď a začal oficiálně působit jako kněz.

Pomohl obnovit Biskupské gymnázium v Brně a v roce 1993 se stal spoluzakladatelem Biskupského gymnázia ve Žďáru nad Sázavou, kde působil až do roku 2014.

V roce 2010 dostal od prezidenta republiky medaili za zásluhy v oblasti výchovy a školství – jeho tábor funguje dodnes.

Následky

Následky

František Fráňa
(* 11. 2. 1938, Brno)

Jako aktivní katolík se ve volném čase věnoval ministrantům v kostele sv. Augustina a občas s nimi jezdil na poutní místo Vranov, kde stojí kostel Narození Panny Marie. Později začal organizovat putovní tábory po Jeseníkách, kterých se účastnilo čím dál tím více dětí.

V roce 1968 se svým otcem zakoupil domek v Orlických horách, kde vzápětí uvedl do provozu letní tábořiště Radost. Zdejší tábory byly po celou dobu komunistického režimu tajně vedeny v křesťanském duchu, oficiálně pod hlavičkou Pionýra.

Vzdor

6

